

לשכת רואי חשבון בישראל

תקן ביקורת 118^(*)

ב ד ב ר

תיקון תקן ביקורת 103 "ביקורת של בקרה
פנימית על דיווח כספי המשולבת עם ביקורת של
דוחות כספיים"

תוכן עניינים

סעיפים

1	מבוא
2-4	תיקון תקן ביקורת 103
5	כניסה לתוקף של תקן ביקורת זה
	נספח

---

^(*) תקן ביקורת זה אושר על ידי הוועדה לתקני ביקורת ונוהלי ביקורת בהתאם להחלטתה מיום 12.1.2016 ועל ידי המועצה המקצועית בהתאם להחלטתה מיום 26.1.2016 ופרסומו אושר על ידי הוועד המרכזי בהתאם להחלטתו מיום 1.2.2016.

מבוא

1. בחודש דצמבר 2011 פורסם חוזר מס' 14-2011 של סמנכ"ל לפיקוח על קופות החולים ושירותי בריאות נוספים במשרד הבריאות. החוזר קובע כי החל מהדוחות הכספיים לשנת 2015, קופת חולים תצטרף לדוחות השנתיים דוח נוסף בדבר הערכת דירקטוריון והנהלת קופת החולים את אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי, וכן יצורף דוח רואה חשבון מבקר בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי בקופת החולים.

לפיכך, נדרש לעדכן את ההתייחסויות בתקן ביקורת 103 באשר לסקטורים שבהם נקבעו הוראות המאמצות את סעיף 404 לחוק סרבנס-אוקסלי, וכן להוסיף את נוסח דוח רואה החשבון המבקר לגבי קופת חולים.

תיקון תקן ביקורת 103

2. סעיף 6 בתקן ביקורת 103 יתוקן כך שנוסחו יהיה כלהלן (טקסט חדש מוצג עם קו תחתון וטקסט שהושמט מוצג עם קו חוצה):

"הוראות המאמצות את סעיף 404 נקבעו בישראל בחקיקה וברגולציה על סקטורים אלה:

- תאגידיים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי - החל מהדוחות לשנת 2008, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מאותה שנה.
- חברות ממשלתיות וחברות בת ממשלתיות (אשר סך הכנסותיהן השנתיות, או היקף נכסיהן, או ערך הנכסים או הפרויקטים המופעלים או המנוהלים על ידיהן, עולה על 400 מיליון ש"ח) - החל מהדוחות לשנת 2009, בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח-2007.
- גופים מוסדיים (כולל חברות ביטוח וחברות מנהלות) וקופות גמל שבניהולם - החל מהדוחות לשנת 2010, בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון משנה זאת.

• קופות חולים - החל מהדוחות לשנת 2015, בהתאם להוראות משרד הבריאות משנת 2011.

ההוראות שהוחלו על סקטורים אלה בישראל אימצו את ההוראות החלות בעניין זה בארה"ב בהתאם לחוק סרבנס-אוקסלי ולתקנות שנקבעו על ידי רשות ניירות ערך שם (SEC), במטרה להביא לקביעתה, קיומה, דיווחה וביקורתה של בקרה פנימית על דיווח כספי ברמה שנקבעה בארה"ב."

3. סעיף 11 בתקן ביקורת 103 יתוקן כך שנוסחו יהיה כלהלן (טקסט חדש מוצג עם קו תחתון וטקסט שהושמט מוצג עם קו חוצה):

"כאשר אותו רואה חשבון מבקר עורך את הביקורת לגבי כל היחידות העסקיות הרלבנטיות של הישות המדווחת ומסקנת הביקורת לגבי אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי היא בלתי מסויגת, נוסח דוח רואה החשבון המבקר בעניין זה יהיה כלהלן:

לגבי תאגיד בנקאי - הנוסח הקבוע בנספח ב' לתקן זה⁽¹⁾.

לגבי חברת כרטיסי אשראי - הנוסח הקבוע בנספח ג' לתקן זה⁽¹⁾.

לגבי חברה ממשלתית או חברה בת ממשלתית - הנוסח הקבוע בנספח ד' לתקן זה⁽¹⁾.

לגבי גוף מוסדי - הנוסח הקבוע בנספח ה' לתקן זה⁽¹⁾.

לגבי קופת גמל - הנוסח הקבוע בנספח ו' לתקן זה.

לגבי קופת חולים - הנוסח הקבוע בנספח ו' לתקן זה⁽¹⁾.

הנוסחים הנ"ל מתאימים להוראות תקן 5 PCAOB⁽²⁾.

⁽¹⁾ אם לישות המדווחת אין חברות בנות, יושמטו מהנוסח המילים "וחברות בנות" ו"ביחד" (בפיסקה הראשונה) והמילה "המאוחדים" (בפיסקה האחרונה).

אם הדוחות הכספיים מוצגים הן לגבי הישות בעצמה (ללא איחוד) והן לגבי הישות והחברות הבנות שלה במאוחד, אזי במקום המילים "הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק" או "הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה" או "הדוחות הכספיים המאוחדים של הקופה" (בפיסקה האחרונה) יבוא "הדוחות הכספיים - של הבנק ומאוחדים -" או "הדוחות הכספיים - של החברה ומאוחדים -" או "הדוחות הכספיים - של הקופה ומאוחדים".

4. הסימול של נספח ו' לתקן ביקורת 103 יתוקן כך שסימולו יהיה נספח ו'1. כמו כן, יתווסף לתקן ביקורת 103 נספח ו'2 (לאחר נספח ו'1), שהוא הנספח המצורף לתקן ביקורת זה.

כניסה לתוקף של תקן ביקורת זה

5. תקן ביקורת זה יחול על ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015 ואילך.

⁽²⁾ למען הסר ספק, מובהר כי הביטוי "מידת הקיום של המדיניות או הנהלים" (בסוף הפיסקה הרביעית בנוסח שבנספחים) אינו מתייחס לעצם הימצאותם (ישנם או אינם) של מדיניות או נהלים אלא למידת העמידה בהם והמילוי אחריהם.

נספח ו'2 (מהווה חלק בלתי נפרד מהתקן)

נוסח דוח בלתי מסווג לגבי קופת חולים (סעיף 11 בתקן)

דוח רואה החשבון המבקר למועצה של [שם קופת החולים]

בהתאם להוראות משרד הבריאות בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של [שם קופת החולים] וחברות בנות (להלן ביחד "הקופה") ליום 31 בדצמבר 20X2, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO")⁽¹⁾. הדירקטוריון וההנהלה של הקופה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קויימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת חולים הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם ל[במקום זה תצוין מסגרת הכנת הדוחות הכספיים והדיווח הכספי באותו תיאור הכלול בדוח רואה החשבון המבקר על הדוחות הכספיים]. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת חולים כוללת את אותם

⁽¹⁾ אם הביקורת נערכה בהתבסס על מודל בקרה פנימית שאינו COSO, יש להתייחס בדוח זה למודל הבקרה הרלבנטי.

מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם ל[במקום זה תצוין מסגרת הכנת הדוחות הכספיים והדיווח הכספי באותו תיאור הכלול בדוח רואה החשבון המבקר על הדוחות הכספיים], ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הקופה ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על-פי דין⁽²⁾; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הקופה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 20X2, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הקופה לימים 31 בדצמבר 20X2 ו-20X1 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 20X2 והדוח שלנו, מיום _____ ב-20X3, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים⁽³⁾.

[חתימת רואה החשבון המבקר]

[שם העיר או המקום], [תאריך]

⁽²⁾ כהוראת שעה לגבי דוחות על ביקורת ליום 31 בדצמבר 2015 בלבד, יושמו מהנוסח המילים "ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על-פי דין".

⁽³⁾ אם דוח רואה החשבון המבקר על הדוחות הכספיים כלל חוות דעת מסויגת, תותאם הסיפא של משפט זה כך שתציין את ההסתייגות ותתאר אותה.

אם דוח רואה החשבון המבקר על הדוחות הכספיים כלל פסקת הדגש (הפניית תשומת לב), יתווספו בסוף משפט זה המילים הבאות: "... וכן הפניית תשומת לב בדבר [תיאור קצר וברור של העניין שיש בו פסקת ההדגש, כגון: השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי חדש]".